

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre	32 korona.	Negyedévre	8 korona.
Félévre	16 korona.	Egy órá	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A hóstátiak.

(Két cikk.)

I.

Nem tudok a Vadnay Andor cikksorozatának a hatásától menekülni. Valóban borzasztó felelősség sulya nehezedik e cikkek világításában mindazokra, a kik Magyarország sorsa intézésében 1867-től kezdve résztvettek. Visszaütasíthatlan vád hárul belőlük föleg közéletünk amaz egyoldalúságára, a mely lehetővé tette, hogy az alföldi magyar parasztság helyzetéről ma mint válságosról kell, hogy beszéljünk. Állam és társadalom, kormány és vármegyei közigazgatás, többség és ellenzék egyaránt nem bujhatnak ki a felelősség sulya alól, egyikük sem utasíthatja el magától egykönnyen a vádat, hogy cselekvés vagy mulasztás által, közvetlenül vagy közvetve, részes az alföldi állapotok megteremtésében.

És a mint a Vadnay Andor cikkeinek e sulyos, de feltartóztatlan konzekvenciájára felől elmélkedem, — eszembe jutnak a mi tulajdonán alföldi telepítés útján lakóinkká lett kisgazdáink: a hóstátiak s felvetem magamban a kérdést, hogy vajjon nem észlelhető-e e derék nép körében is olyan jelenségek, a melyek a jövő szempontjából komoly aggodalmakra adnak okot s annak a szomorú eshetőségnek kilátását tárják elénk, hogy néhány év múlva a ma jómódu gazdák portáinak ajtáin is kopogtatni fog a kínos szükség, a mely elégedetlenségben, elkeseredésben, agrárszociális-musban talál majd megnyilatkozást.

Általában régóta igen bántó jelenségnek tűnik fel előttem, hogy ezzel a néppel csak képviselőválasztások idején foglalkozunk. Tudom, hogy ebben a hiba nem kizárólag a városi intelligenciát terheli, hanem magát a népet is, a mely bizonyos megavasodott konzervatizmussal ragaszkodik egyes előítéletekhez és azokat ugyszólván kínai falként állítja maga és a rajta kívül eső más társadalmi rétegek közé.

De az is nyilvánvaló előttem, hogy ez a helyzet a régi Kolozsvár történetében nem domborodott ki ilyen rideg exclusivitással, hogy még egy évtizeddel ezelőtt is, mikor pedig még a bástyák, kapuk és kőfalak elválasztó hatása is hozzájárult a térbeli távolság kiterjesztéséhez bel- és külváros között, a világért sem volt oly erős elszigeteltség az „intelligencia” és a „gazdák” között, mint a minővel ma találkozunk.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAI.

1900. Augusztus 13.

A magyar nyelvért.

1840 előtt nem tartottak magyar nyelven egyházi beszédet a kolozsvári leheránusok templomában, pedig az egyházköziség tagjai közt sokan voltak, kik nem értették a német nyelvet. Ugy látszik, hogy korábban nem kérték magyar prédikációt, de 1840-ben folyamodványt nyújtottak be a főconsistoriumhoz s nagy szerénnyel csak annyit kívántak, hogy havonként legalább egyszer tarthasson lelkészük magyar isteni szolgálatot.

A tárgy magában véve is érdekes, de érdekelne a kolozsvári közönséget az is, hogy mi lett a folyamodvány sorsa, mióta tartanak magyar isteni szolgálatot a lutheránusok templomában, miké akadályokban ütközött a magyar isteni szolgálat életbe lépése? stb. Addig is, míg e kérdésekre illetékes helyről tájékoztat nyerne a közönség, érdemes elolvasni a folyamodványt, az aláírók neveivel együtt, a mint következik:

Méltóságos főconsistorium!

Alóírtak mindnyájan az augusztai vallástételt követő, szent vallásunk mellett egyaránt buzgó, Kolozsvárt megtelepedett magyar családok fejei, reményteljes bizodalommal bátorokdunk a mlts. főconsistoriumhoz mely alázattal folyamodni, következő okon:

Már számos éveken keresztül vagyunk kén-telenek azon valóban igen szomorú helyzetben lenni, hogy szent vallásunknak vizsgálató szavait, született anya magyar nyelvünkön, forrón

Az is bizonyos, hogy ennek egyik oka a régi intelligencia metamorphosisában van. A régi Erdély közjogi helyzetének átalakulásával ez a metamorphosis a természetes fejlődés processusának rendes útján ment végbe.

A régi „frunkus” intelligenciának jelentékeny részét Budapestre vonzotta a főhivatalok révén minden erőt oda összpontosító centralisatio. És a Kolozsvár életében elkezdett új intézmények újabb és újabb rétegekkel pótolták a tőlünk távozóik révén visszamaradt fogyatékot.

Ez egyik magyarázata annak a szinte páratlan és nem is valami nagyon öröndetes jelenségnek, hogy még a városi tisztikarban is csak elvétve akad olyan, a ki a régi Kolozsvár „törzsközönségéből” származnék, a minek egyik további következménye aztán, hogy a régi Kolozsvár közéletét jellemzi az a patriarchalis viszony, a mely a multban intelligencia és „hóstát” között létezett, mindinkább és inkább vesztett intensivitásából s ma már nem létezőnek tekinthető.

De ha ezen, mint részben a viszonyok adta alapok továbbfejlődésének jóformán természetes konzekvenciáján nem is segíthetünk: nem szabad elutasítanunk magunktól azt a kötelességet, hogy a külvárosi gazdaközönség érdekeit az eddigénél fokozottabb mértékben kell felkarolnunk.

Olvasva Vadnay Andor cikkeit, szinte bámulatot követelően domborodik ki azokból a különbség, a mely az alföldi parasztagda és a kolozsvári „hóstáti” helyzete, felfogása, munkáiránya és egész életviszonyai között van.

Az alföldi parasztság válságának speciális okait Vadnay Andor körülbelől a következőkben sorolja fel:

1., Az asszonyinak minden munkától való kímélése, a mi a magyar paraszt egy sajátos felfogásában leli alapját.

2., Fényezés az öltözködésben, különösen a leányoknál.

3., Egyoldalúság a gazdasági tevékenységben, nevezetesen minden másan kívül csakis gabona-termelés.

Politikai hírek.

Segélyakció, mint kortes eszköz. A M—ság írja: „Segélyakció, mint kortes eszköz” című, augusztus 4-én megjelent vezércikkünkben megemlékeztünk arról, hogy (Schlesinger) Sándor Pál ur a sze-

szeregett lelképásztorunk szájából nem hallhatjuk, mind a mellett, hogy a már említett pásztor, jeles elmehetőségei mellett képes lenne szent vallásunk vizsgálató és bátorító szavait magyar nyelven is hirdetni, a minthogy az Urban elnyugodott kedveseinket magyar nyelven temeti is; az uri szent vacsorát azon nyelven osztogatja, azon nyelven keresztel, a házaspárokat ugyanazon nyelven áldja meg, kívánságunkra.

Alázatos tisztelettel esedezünk a mlts. főconsistoriumnál, méltóztatasson azon csüggesztő kínos helyzetünk méltó számba vételével, hozzánk, kik ez által az elmagyarosodást teljességgel nem vettük észbe, sőt a német nyelv felte szükséges voltáról meggyőződve, arra gyermekeinket költségesen taníttatjuk, hozzánk ugyan azon anyaszentegyház buzgó híveivel, kik minden terheket eddig is egyaránt viseltünk s jövődőre is viselni készek vagyunk, azon felebaráti igaz keresztény szeretetből folyó kedvezéssel viseltetni, mi szerint engedje meg azt: hogy említett lelképásztorunk — ki alkalmas volta mellett is felsőbb engedelem nélkül újításokba nem elgyvedhetik — a jelen meglévő díszes anyaszentegyházban, számunkra, mivel mi a német nyelvet nem értjük, minden hónapban bár egyszer tartson magyar isteni szolgálatot az urban ethunyt kedveseinket, mint eddig, ugy ezután is magyarul költöztessze az örök nyugalomra; az uri szent vacsorát magyar nyelven adja fel hveinek, magyar nyelven kereszteljen, magyar nyelven áldja meg a házaspárokat — mert vajjon mi kötelező ereje lehetne az eskünek, mi hatása az Isten igéje bármely apostol általi hirdetésének az életre, erkölcsökre ha az a hallgatók által nem értett nyelven hirdettének? — ne hogy ily leverő helyheztesítésünkben abban keressük menedékünket, hogy mi, kik annyira buzgók vagyunk szent vallásunk mellett, kénytelenitessünk vagy magunk nagy megróvásával tulajdon költségünkön magyar papot tartani, vagy elszakadván anyaszentegyházunktól, az isteni szolgálat és vallási érzések ébresztése és táplálása végett, a külföldön is a helybeli augusztai vallástételt tartókkal egy egész százzal kereszttől oly példás egyetértésben élt s

gény román zsidókért folytatott segélyakcióját politikai téren akarja majd leszámíttatni s erre egyelőre Bánffy Dezső báró udvarmestertől meleg kézszerítést kapott előlegül. A Lipótváros egy része ezt az előleget most áttitette a tettekkel tényező mezejére, a mennyiben a választópolgárok körében a következő érdekes dokumentumot forgatja:

„En, alulírott székesfővárosi V. kerületi választó, ezennel kijelentem, hogy csatlakozom azon irányhoz, mely azt kívánja, hogy az V. kerületet az országgyűlésben kereskedő képviselje.

Ebből kifolyólag kijelentem, hogy Sándor Pál jelöltetését helyeslem és hogy azt teljes erőmmel támogatni fogom.

Budapest, 1900. ...

(Aláírás.)

Ez a dokumentum olyan tiszta és világos, hogy semmi bővebb magyarázatra nem szorul.

Elégtétel Darányinak.

Budaestről vett értesítés szerint Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegye gazdasági egyesülete aug. 9-én tartott rendkívüli igazgató választmányi gyűlésében Keglevich Gábor gróf egyesületi elnök indítványára elhatározta, hogy a Pester Lloyd támadásával szemben Darányi Ignác dr. földmivelésügyi m. kir. miniszterhez fölíratot intéz, melyben a minisztert a pest-megyei gazdák változhatatlan bizalmáról, ragaszkodásáról és támogatásáról biztosítja. Veszprém vármegye gazdasági egyesülete szombati igazgató-választmányi ülésében elhatározta, hogy Darányi földmivelésügyi minisztert fölíratilag üdvözi.

A csár vizitje. Bécsben beavatót körökben hirre jár, hogy Miklós orosz csár szeptemberben látogatást akar tenni Bécsben Ferencz József királynál. A legközelebbi napokban fog eldőlni, vajjon a látogatás valóban megtörténik-e?

Kulisszák mögöl.

A mai politikai szélesendet a legtöbb-ször a képviselőválasztások kérdése veri fel. Különösen most erősen tárgyalják a tapolcazi választás ügyét.

Ez a Tapolca tulajdonképp kicsiben képét adja igen sok választásnak. Ősi függetlenségi kerület ez, nem kisebb nevű ember volt követe annak, mint Kossuth Ferencz. Az utolsó általános választásoknál a taktika azonban Kossuthot Czeglédre dirigálta, a hol az ő nevével kapcsolatos nimbusz éppen elég volt arra, hogy egy Ugronpárti jelöltet, a ki ezt a kerületet már képviselte is — kibuktassa.

A néppárt csakis az agrárszémeknek köszönheti ebben az inkább kálinista kerületben a győzelmét.

hőzzája most is testvéri szívvel, lélekkel viseltető kolozsvári evang. reformata anyaszentegyházhoz csatlakozni.

Vizsgálató választ várvá alázatos mély tisztelettel öröklünk a méltóságos főconsistoriumnak

Kolozsvárt, Január 27-én 1840.

alázatos atyafi szolgál a kolozsvári csak magyarul tudó evang. lutheránusok, név szerint:

Kovács Márton, Baltzár Pál, Horváth János, Kenyeres András, Strausz András, Csipkés Sámuel, Simon György, Lütöltsi János, Stróltz József, Besztetzi Jakab, Koska András, Rimnyák András, Koleszár János, Lewi József, Debitzky György, Ferenczi Mihály, Berzina János, Sellang Sámuel, Rivnyák János, Fekti János, Urbanetz András, Rágyi János, Petricz Mihály, Testák György, Galótsi János, Gregor György, Bleretky Mihály, Pergyek Mihály, Paal András, Jungfer Pál, Varga József, Vrasdányi Mihály, Ugyon Mihály, Batsó Pál.*

Dr. Török István.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XXIX.

(Folytatás.)

(57)

— Jó, Tolle-mache kisasszony, megtisztelve fogom magamat érezni, hogy azt ten-ni megengedte. Most kegyed Tolle-mache kisasszony — tévé utánna mosolyogva, mert ez a menyegző után történt.

*) A körvény eredetije ifj. Szilágyi Ferencz iratái közt, a kolozsvári ev. ref. coll. lt.-ban.

A választások mellett folyton forr és pezseg a főispáni kérdés. Különös változatai vannak ennek a kérdésnek. Vagy tizenöt törvényhatóság szeretne gazdaságilag, társadalmilag haladni. De ott van a régikortes-ügynök, a kinek ilyen akciókhoz sem érzéke, sem kedve.

Vagy tíz törvényhatóságban a főispán választóvonal a régi pártok között, amelyek most együttmunkálásra vannak beosztva. Vagy öt törvényhatóság pedig az ő főispánjával ugy van, mint a halálos ellenségével. Hozzájárulnak ehhez a kirtelen összeállításához az üres főispánságok, a melyek betöltése régen várat magára. A Bánffy-csoport bizakodása, reménykedése ma tisztán erre a főispáni karra van alapítva.

És mert egészen nyilvános, hogy ez a főispáni kar legalább egy részében a régi exlexes tábornak a segélyhada a választások közeledte aktuálisá teszi a Széll-kormány-nak azt a kérdést, hogy rábizz-a magát a halálos ellenségének az ügynökeire, vagy pedig a maga embereivel készített elő a választást.

Bár politikai körökben nem tulságos nagyra értékelik a Széll kormány akciókedvét a Bánffy-csoporttal szemben, mert meg vannak győződve, hogy még a türelmében kifogyhatatlan Széll kormány is megsokalta a Bánffy ügynökök nyilvános muokáját.

A főispán változások szükségéről a meggyőződés általános s ezeknek bekövetkeztéről már is hallani némely híreket. Így a sárosi főispán kinevezése küszöbön áll s emellett arról is halatszik hír, hogy a nyitrai jubileum tulajonképpen az első varju tometés — politikai értelemben — jótéteménye volt.

A kínai háboru.

Berlin, aug. 12.

A Militärisches Vochenblatt kiszámítja a Tiencsinben levő európai csapatok erejét. A nevezett lap szerint Tiencsinben 38.000 európai katona van 114 ágyúval. Ebből a haderőből körülbelül 30.000 ember vesz részt a Peking ellen való előnyomulásban. Az újabb csapaterősítéseknek szeptember végén való megérkezése után Tiencsinben 78.000 ember lesz 289 ágyúval. Ezenkívül Oroszország Kína északi határán külön hadsereget tart készen s e célra 160.000 embert küldött ki. A berlini katona újság kiszámította, hogy a Kína ellen való akcióban résztvevő összes csapatok száma 330.000 emberre rug 500 ágyúval. Az egy-sült flotta 117 hadihajóból és 21 torpedó-naszárból áll.

Berlin, aug. 12.

Waldersee grófné el fogja kisérni férjét a harcztérre. Waldersee gróf visszatért Hannoverbe, hogy magán ügyeit elrendezze.

Blanka azt gondolta magában — „Meg van az a vizsgálató tudatom, hogy midőn elmegyek, a hidat nem egettem fel magam után.” — Az ifjuval való levelezésre volt ürügye; tehát, bár mi történik Párisban, Angliában még mindig volt biztos reménysége.

Tehát sir Dixon és lady Trent Párisba indultak, hol Blanka nem sokára csatlakozott hozzájuk.

Hospicené és huga végre elmentek az Apátságából, az özvegy azon reményét fejezte ki Mercednek, hogy barátságuk állandó lesz.

— Édes én soha sem találkoztam o'yan lánnyal ki annyira szeressenek mint magát — mondá. Bár a hugom magához hasonlita!

— Talán abban az esetben Mabelnek nem lenne vagyona — mondá nevetve Merced — és kölcsönös sajnálkozással váltak el!

Néhány nap múlva lady Laurayne azt mondá, hogy ugyan szerencse hogy a vendégei mind elmentek. A konyha felett az épületen valami komoly hibát fedeztek fel, a mi többféle fontos változásokat fog szükségessé tenni.

— Rosszul fogom magamat érezni — mondá ő a ládsága — nem tühnetem a házat midőn mesteremberek vannak benne, ott soha sincs kényelem, sem nyugalom. Frázer az építész, azt mondja, hogy a konyhát újból kell építeni. Félek, hogy az és a többi javítások hónapokig fognak tartani. Elvégre is, egy jól épített modern ház sokkal jobb mint egy ilyen régi hely milyen, ez.

Lady Laurayne sir Ausztinnak panaszkodott és az nevetve mondá —

— Anyám, maga kívánt e régi helyre jönni lakni. Jöjjön hozzám Broomba, maradjon ott néhány hétig vagy hónapig, míg itten minden rendben lesz.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttérli oszkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Hannoverában nagy rózsza ünnepet fognak rendezni tiszteletére, összekötve egyházi ünnepséggel, amelyen valószínűleg Vilmos császár is részt fog venni. Waldersee gróf tegnap a német-egyesületben tudvalevőleg megnézte tropikus fölszerelését. A fölszerelés között van egy szűrőkészülék, moszkító-háló, magas vizálló gumicsizma, amely a nedves kínai vidékeken igen jó szolgálatot fog tenni, tábori ágy, sátor villamos-lámpák stb. A Waldersee grófnak szánt villamos lámpához hasonló lámpákat többet is készítettek és úgy vannak csinálva, hogy fehér, piros és zöld fényt vetnek. Ezeket a lámpákat a lovasság lándzsáira tűzve, jeladásra fogják használni.

Gabonatermések.

Romániában.

Bukarestből telegrafálják, hogy az időjárás kedvezően előmozdítja az aratási és eséplési munkálatokat. A termés nagy átlagban kielégítő; a buza aránylag a legjobban 14—15 hektóliterrel fizet hektáronként. A repcetermés közepes volt; a minőség elég jó, 67—68 kilogram sulyilag hektólitérnekint.

Franciaországban.

Párisból távirják, hogy a francia gazdák közül is nagyon sokan csalódtak a termésben, mert a próbacélepek kevésbé sikerültek, vagyis a reményben alul maradtak. Még április hó 25-iki becslésről 109 millió hektóliter búzát állapított meg a „Journal Officiel” című szaklap és most már csak 105'43 millió hektóliterre van kilátás az „Agriculture nouvelle” szerint. A franciaországi búzatermés tehát 20—25 millió hektóliterrel kisebb, mint a mult évi eredmény volt.

Amerikában.

New-Yorkból írják a következőket: Még mindig nagy véleményeltérések mutatkoznak az idei termést illetőleg és különösen az őszi buza hozomának eredménye felől különböznek a nézetek. Az azonban ma már bizonyosra vehető, hogy, bár a bevetett terület az 1898—99-ikvel szemben jóval nagyobb volt, azért a termés kisebb legalább is 10 százalékkal. Szavahihe'ő szakemberek véleménye szerint termett őszi búzából 320 millió bushel, tavasziból legfeljebb 180, de valószínűleg csak 170 millió bushel; így tehát az összes eredmény csak 500 millió bushel körül mozog. A gabonakészletek már a farmokban sem jelentékenyek; következésképpen lehet pedig erre abból az egy tényből, hogy az elevátorok készletszaporodása rendkívül gyenge. Mert alig 3.5 millió hektóliterrel van csak több buza a raktárakban, mint volt a mult évben; és a kukoricakészlet mennyisége már egyenlő a mult évi állapottal. Összesen 16 millió hektóliter buza és 4 millió hektóliter kukorica fekszik az el-előrizhető gabonaraktaiban.

Oroszországban.

Az aratási munkálatok most már gyorsabban haladnak, mert az időjárás alkalmas

De lady Laurayne habozott. Az utóbbi időben határozott ellenszenvet tanúsított Broom iránt.

— Mercedest kértém, hogy maradjon velem, válszola. Természetes, hogy mind a két leányom elvesztve, egyedül érzem magamat; Madame Suarez megengedte, hogy a leánya még néhány hétig velem maradjon.

— Az nem akadály — mondá Sir Austin, égő pirral, míg a szíve örömtől repdesett. Hozza el őtet magával. Miért ne jöhetne ő Broomba? — Meghívjam? — tévé utána élénken.

— Nem szükséges, azt én fogom tenni. Nagyon jó tőled, hogy ezt ajánlottad. Megmondom Frazer urnak, hogy sietesse a munkát; mert elvégre is, ambár te oly szíves vagy és azt a helyet a te jó atyáért szeretem, Broomban soha sem érzem egészen jól magamat. Az lejjebb fekszik Hilldroppnál és nincsen olyan jó levegője. Ottan sohasem alszom jól; hiányát érzem az erdőnek és a tengerről jövő szellőnek.

— Sajnos, hogy azokat nem hozhatjuk hozzá — viszonzá a fia mosolyogva. De azért örülök, hogy eljőn. A régi időkhoz fog hasonlítani, midőn anyámat ismét ott láthatom.

— De kell ősmernem, — irta Merced — az anyjának, — hogy még eddig semmire sem mentem; de azért ragaszkodom a meggyőződésemhez és a Konstanszban való hittemhez.

E szavakat az egyik napon irta és a következők Lady Laurayne tudatta vele az építkezéssel járó kellemetlenségeket és kérte őtet, hogy menjen el vele Broomba.

Broomba? — E gondolatra elhalványult a leány arca. Broomba? — Hiszen éppen az volt, a mit leginkább kívánt elérni. Ő azért jött Hilldrobba, hogy lássa ha vajjon

a kaszállásra. Az is bizonyos azonban, hogy a hőség igen nagy s ennek folytán már mindenfelé panaszkodnak a gazdák a minőség romlása miatt. Nemcsak a buza és rozs, hanem az árpa és zab is több kormányzóságban 15—30, néhol 50 százalékkal is veszítet értékéből. A mi kevés eső volt, az a kapások felültetésére hasznos volt ugyan, de mivel ismét hőség uralkodik, nincsen kilátás jó kukorica-termésre sem. A nagy melegség és a külföldről jövő nagyobb érdeklődés a gabonázletre is szilárdultak. Egyáltalában az orosz kereskedelmi körökben mindjában terjed az a meggyőződés, hogy a bevételre utalt államok, noha elég jó termésünk van 1900-ban is, azért mégis sokkal több gabonára lesznek utalva, mint 1899—1900-ban.

Steiner püspök halála.

— 1838—1900. —

Steiner Fülöp székesfehérvári püspök teési birtokán, a hol két nappal ezelőtt szélhűdés érte, pénteken éjjel 1 órakor meghalt.

A magyarországi kereszténység 900 éves jubileuma alkalmából Székesfehérvárott rendezendő ünnepségekkel kapcsolatban, az utóbbi időkben sokat emlegették Steiner Fülöp püspök nevét.

Most azonban egyszerre véget ér minden. Székesfehérvárott nem ünnepelnek. Ott siralom, gyász lett. Az ünnepi zászlók helyett fekete lobogók lengenek. A székesfehérvári ünnepség zaja hirtelen elnémult.

A legelső pásztorlevélben, melyet székesfehérvári alkalmával egyházmegyei papsághoz intézett, erős leczkét adott a kifogástalan papi életre vonatkozólag és óva intette a papokat attól, hogy életükkel megbotrunkoztatásra szolgálhassanak okot hívei előtt. Még a külső papi viselet szigorú megtartására is figyelmeztette papjait, meghagyván nekik, hogy folyton reverenciában járjanak, a fejükön tonzurát viseljenek és a „breviáriumot” még utazás közben is elvégezzék. Egyáltalán az egyházi intézetekből a világiasságot száműzni törekedett.

Éppen azért makacsul ellenezett folyton a katolikus önkormányzatot, mely a világi elemek befolyását bizonyítja az egyházi kormányzat körül. Midőn azonban ezzel az ellenzésével magára maradt és az önkormányzati kongresszus összeült, Steiner egy olyan autonómiai szabályzatot dolgozott ki, mely minden kérdésben a végső döntést a püspöki karra bizza. Ezt a merev egyháziasság szemlélő szabályzat-tervezetét még a püspökök sem pártolták.

Nem szabad az egyháznak a divatokat hajszolni még a politikai téren sem, szokta mondani Steiner püspök. A divatos újítások az ő meggyőződése szerint az egyházi intézmények telforgatására vezetnek. Abban kereste Steiner a reformokat, hogy az egyes intézményeket visszakívánta vinni az ősegi állapothoz. Igenis „vissza a középkorba” — szokta ezt is mondogatni. A ferenczrendiek ősi, szigorú szabályainak visszaállítása körül szintén buzgolkodott Steiner. A szigorított barátok Székesfehérváron telepedtek meg legelőször és Steiner sűrűn időzött társaságukban, velük együtt végezvén az ájtatosságokat. Ezenkívül az egyházi tudományokban buvárkodott.

Az egyházi törvényeket talán kártársai közül senki sem ismerte annyira, mint Steiner Fülöp, ki külföldi egyetemeken szerezte magas teológiai tudományát és doktori oklevelét.

Különösen az őskereszténység történetében buvárkodott Steiner püspök, nagy előszeretettel tanulmányozta a római birodalom első keresztény családjainak történetét. Midőn a Szent István-társulat alelnöke lett, keresztül vitte, hogy a „Fabiola vagy a katómbák egyháza” című világhírű angol munka diszes kiadásban magyarul is megjelenjen. Az Aquinói Szent Tamásról elne-

vezett katolikus tudományos egylet egyik legtevékenyebb alapítója és elnöke lett. Ezzel is az egyházi irányú bölcseletnek kívánt szolgálatot tenni.

A székesfehérvári püspökséget, mivel az ő puritán, egyszerű jelleménél fogva soha sem kereste a méltóságokat, azért fogadta el, hogy annak az egyházmegyének legyen főpásztora, melyben József főherczeg lakik, kinek családja tagjai iránt a legnagyobb ragaszkodással és szeretettel viseltetett. „En vagyok a legszegényebb püspök, de azért senkivel sem cserélek” — szokta volt mondani.

Jóformán egyetlen földi gyönyörűsége volt a teési erdő, hol nyáron át országra elsaltálgatott és a hol éppen a halála érte.

Állatkiállítás.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezendő kiállítás iránt nagymérvű érdeklődés mutatkozik a gazdák körében.

Augusztus 9-én a következők jelentettek be állatokat a kiállításra:

Br. Bánffy Albert,
Gr. Wass Jenő,
Tarsoly Zoltán,
Gáspár József.
Gr. Wass Béla,
Gönczy Mihály,
Ifj. br. Zeyk József,
Losonczy Albert,
Eczken János,
Diószeghy Mihály,
Gr. Teleki László Gyula,
Gr. Teleki Géza örök.
Ugron Zoltán,
Szász József Czintos,
Szász József Torda,
Betegh Ferencz,
Somogyi Albert,
Bojaki Imre,
Sperker Ferencz,
Br. Bánffy Ernő,
Ignác István,
Ignác István,
Bába Vilmos,
Ferenczy János,
Szász Ferencz,
Sipos Sándor,
Pap László,
Gr. Teleki Sámuel,
Dr. Horváth Miklós,
Radnóthi uradalom,
Gr. Bánffy György,
Nagy Dénes,
Szilágyi György,
Lőte József,
Zágoni Szabó József,
Kilin Boldizsár,
Gaál Gyula.
Fodor Albert,
Br. Kemény József,
Balázs Ferencz,
Balázs György,
Székely Ferencz.
Gr. Mikes Zsigmond,
Albert Dénes,
Engi Elek,
Felső-szőcsi uradalom.

A gép- és termény kiállításra:

Fuchs és Schlichter,
Mauthner Ödön,
Bernáth E. Sándor,
Geitner és Rausch,
Rényi Árpád,

tala készített képek és vázlatok díszítették a szobákat. Rea emlékeztető tárgyakkal mindenütt lehetett találkozni, a mi biztos jel volt arra, hogy ő Broomnak a tulajdonsága által nem volt elfelejtve.

Sir Austin fogadta a vendégeit. Lady Laurayne egy kissé halványobbnak látszott mint rendesen, de nem panaszkodott rossz-születről.

— Anyám, nagyon örülök, hogy magát itten látom és Mercedest. Asszonyok jelenléte nélkül a ház borzasztó üres. Nekem az volt az enyém; de most paradicsom lesz. Megcsókolta az anyját és barátságosan kezét szorított Mercedessel.

— Mercedes, isten hozta Broomba! — mondá. Anyám — kérde az uton — nem de, úgy érzi magát mint ha haza jönne? Melyik az igazi otthon — Broom vagy Hill-drop.

— Hill-drop — volt a határozott válasz. Én nem sokat gondolok Broommal; Austin, ez a te otthonod, nem az enyém.

— Anyám, én szeretném ha az én otthonom a magáé volna — volt a válasz. Nem tudom magának megmondani, hogy mily unalmas a ház női társaság nélkül.

— Austin, neked meg kell nőlni — sugalmazta az anyja.

— Remélem valamelyik nap azt tenni — válaszolá az ifju.

És önkénytelenül, a mint Mercedesse nézett, az is reá nézett. Tekintetük találkozott; Austin leütötte a szemét és a leány arca bíbor színt váltott.

— Austin, én is azt reményelem — mondá lady Laurayne, a társasága és fia között váltott tekintetéről mit sem tudva. Semmi sem adhatna nekem nagyobb örömet mint az, ha téged házasságon kívül láthatnának. Édes fiam, mit készítettél számunkra?

(Folytatása következik.)

Stádel Károly.
Königstädter Testv.,
Bácher és Melichár,
Zalathnai kénkovnd r.-t.,
Ujbányai malomkőgy.,
Teleki L. Gyula gr.,
Léber Gyula,
Klaszovitt Gy.,
Alfa Separator,
Wittmann és Trsai,
Gáspár Gyula,
Verderker és Fejős,
Sebes és Beck gépgyár,
Farkas és Faragó viharágyugyár,
Hirschfeld Károly,
Seemann József,
Udvári és Társa,
Geng Ákos,
D. Horváth Miklós,
Elefánt Jakab kocsiagyártó Szeged,
Ganz és Társa gépgyáros,
Kühne Ede gépgyár,
M. kir. államvasutak gépgyára,
Salvator kötszergyár,
M. Cormick gépgyár,
Első erdélyi ablakredőgyár,

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 13

— 900 éves jubileum a kolozsvári főtéri róm. kath. plébániális templomban. Minthogy a folyó évben lesz 900-éve annak, hogy a magyarok a keresztény katolikus vallásra tértek, — valamint annak is, hogy szent István első apostoli királyunk a II. Szilveszter pápa által ajándékozott koronával megkoronáztatott s így 900-éve, hogy a magyar királyság megalapított, s végül annak is, hogy szent István király Nagyboldogasszony napján országát a boldogságos Szűz Máriának pártfogásába ajánlotta, mi által az ország „Regnum Marianum” (Mária országa) nevet nyert: azért a jelen évben augusztus 14—20 napjait kiválóbb egyházi szertartással és hazafias ünnepeléssel fogják Kolozsvárt a főtéri templomban megülni a következő részületek és sorozatok szerint:

Augusztus 14-én délelőn az ünnepkör kezdődésének jeléül az összes róm. kath. templomok *harangjait* megszólalnak.

Délután fél hét órakor vécsernye lesz szentségkítétel mellett, a loretói litánia és a Jézus szívéhez szóló följajánlasi ima elmondásával.

Este 8 órakor az Ave Mária-harangszó elhangzása után a nagy egyházi és nemzeti ünnep jelzése gyanánt az összes harangok 2 órán át meghuzatnak, mi a következő ünnep, valamint szent István király napján korán reggel és este ugyancsak az „Ave-Mária”-ra harangozás után ismétlődik.

Augusztus 15-én, vagyis Nagyboldogasszony napján 900-ik éve levén annak, hogy Szent István magát magyar királynak megkoronáztatta és élete végén az országot Máriának felajánlotta, reggel 6 és 8 órakor rendes plébániális misék lesznek. A 8 órai szentmise végén Mária-ének zengedezése és harangok zugása mellett körmenet tartatik a főtéri templom körül. 9 órakor hatóságok részvétele mellett ünnepélyes nagy mise, mely alatt Gradualéra és ofertoriuma a Bogisich-féle régi magyar egyházi énekekből a Polgári Dalegylet vegyeskara fog énekelni.

Délután fél 7 órakor vécsernye, mint augusztus 14-én.

Augusztus 16-án reggel 6 és fél 8 órakor plébániális szentmisék. 10 órakor énekes szentmise följajánlasi imával a magyar nemzet jólétéért és a század szerencsés befejezéséért.

Délután fél 7 órakor vécsernye, mint augusztus 14-én.

Augusztus 17-én minden egy történi, mint augusztus 16-án.

Augusztus 18-án, mint dicső esemény uralkodó apostoli királyunk 70-ik születésnapján évfordulóján a reggeli rendes plébániális miséken kívül *délután 10 órakor* a hatóságok és testületek részvételével ünnepélyes isteni tisztelet, mely alatt a kolozsvári dalkör alkalmi énekeket fog előadni.

Augusztus 19-én minden egy történi, mint 14-én.

Délután fél 7 órakor vécsernye, mint augusztus 14-én.

Augusztus 20-án, mint Szent István első magyar király ünnepén a reggeli rendes plébániális miséken kívül *d. e. 9 órakor* ünnepélyes nagymise a kolozsvári dalkör közreműködésével.

Mise végén Biró Béla apát-plébános fog szentbeszédet tartani a kereszténység fölvetelének, Szent István megkoronázásának s a magyarok Védasszonya pártfogásának alkalmas és üdvös hatásairól a magyar nemzet műveltségi állapotára, a magyar királyság megszilárdítására s az ország lakóinak békítésére és jólétére. Beszéd végén csendes szentmise.

Délután fél 6 órakor vécsernye, mint augusztus 14-én.

Ezen egyházi és nemzeti ünnepkör alatt a kath. templomok tornyain, középületeken és a polgárok házaiban nemzeti zászlók fognak lengni, aug. 17-én és 19-én este ezenkívül az ablakok is önkénytelenül kivilágitatni, mire a hívek és polgárok figyelme ezután is tisztelettel felhívatik.

Mindezek pedig szolgálatnak Istennek legnagyobb dicsőségére és édes hazánk javára.

A r. kath. plébánia-hivatal.

— **Mária ünnep a minoritáknál.** „Mária kilenced” fog tartani Kolozsvárt a

minoriták templomában. Augusztus 18-ától kezdve kilenced szombaton át egészen október 13-ig. Minden szombaton nagy mise, mise után a szokásos kenyér osztás, délután 6 órakor vécsernye, utána szent beszéd lesz. Az Isten tiszteletek alatt ugy délelőtt mint délután a Mária énekkar fog énekelni. Bizonyára sokan fogják megtartani ezen novénát, buzgó haláljuk jeléül Mária iránt, aki immár 900 éve védi és oltalmazza jó és balsorsban szeretett hazánkat s annak minden fiát. A kilencedet befejező Isten tisztelet Magyar-ország Nagy-Asszonyának Varsánapján, Október 14-én lesz.

— **Szent István napi ünnepély.**

Kolozsvárt István király napján, mint említettük, egy szép ünnepet rendeznek, Magyar-ország első apostoli királyának koronázása 900-ik évfordulója emlékére. Az ünnepély zárkóru lesz. Emlékbeszéd, szavaltat, ének zene, tombola, társas játékok és reggelig tartó táncz fogja az ünnepély sorrendjét tartalmazni. Az ünnepélyt a honvéd egylet és erekleje muzeum javára rendezik, belépő díjat nem tűznek ki, hanem a belépésnél mindenki anyagi ereje és tetszése szerint adakozik a humánus és hazafias célra. Legérdekesebb része lesz az, hogy az öreg honvédek az ünnepélyen megvendégelik. A részletek ügyében, az előkészítő bizottság tegnap délután 2 óráig este 9 óráig dolgozott s ez idő alatt teljesen elkészítette az ünnepély tervét.

Ezer meghívott bocsátanak ki a legnagyobb körültekintéssel, hogy minden társadalmi kör kiválóbbjai az ünnepélyen megjelenhessenek és lelküket a hazafias érzés harmóniája fölemelje s a magyar nemzet fényes történelmi múltjának és eseményeinek emlékezetbe hozása a kebleket és szíveket átjárja. Családias színezetű ünnep lesz, a hol a jelenlevők szíve, lelke az egymás iránti tiszteletben, az egyetértésben s a magyar haza forró szeretetében össze olvad.

Az ünnepélyen a *mult* kezét fog a *jelen*nel, hogy egyenletlenség, félreértés és pártokodás elkerülésével teljes erővel és egyetértéssel szolgálják a jövődőt, az erős, vagyonos, független magyar állam jövőjét.

A részletek ügyében ezentul minden d. u. 5 órától 7-ig gyűlést tartanak a Tornavivoda vivó termében. Az ünnepélyt a tornakerthben és a tornavivoda összes földszinti helyiségében tartják meg. Kedvezőtlen idő esetén a termekben. Egy gazdasági bizottság gondoskodik egy a honvédek, valamint az összes vendégek kényelmes ellátásáról, az ételket, italokat a buffét részére a hazafias közönség áldozatkészsége fogja összehozni és az ebből befolyó jövedelem a jelzett célra fordítatik. Eddig már 300 korona értéket meghaladó étel, italneműt jelentettek be. A bejelentések akár Böckel Károly főtéri üzletében, akár a Tornavivodánál eszközölhetők, vagy pedig a biz. tagoknál, kiknek névsorát holnap közöljük. A bejelentett ételket és italokat István király napján d. e. veszi át a bizottság.

— **Boross György tanár Kolozsvárt.** Említettük, néhány nap előtt, hogy Boros György unit. teol. tanár Amerikából hazaérkezett és családjával Előpatakon tartozkodik. A nagy utról hazatért tanügyi férfiúnak nem volt egy nyugalmas pillanata Előpatakon. Ellenállhatatlan érzés utra készlette és szombaton Kolozsvárra jött, hogy váratlanul elhunyt öccse Boros Sándor igazgató sirját felkeresse. Borosnak egy megmagyarázhatatlan kinos előzérte öccse temetése napján megsugta azt, hogy őt és családját szomorúság éri. Egy Amerikában élő magyar emberről, az antiqvárusokkal kívándorolt orvosnál tartózkodott s ennek társaságában egy közuti vasnton örületess sebeséggel egy amerikai temetőnek a megzemelésére mentek ki. Itt menetközben lepte meg a temető gondolatára valami ismeretlen fájdalmas érzés, melytől azontul többé nem tudott szabadulni. Öccse halálát csak hetek múlva, midőn már tengerre szállt, hogy visszatérjen tudta meg. Boros György ismét visszatért Előpatakra, honnan csak később fog családjával együtt haza térni.

— **Kinevezések.** A vallás és közoktatás ügyi miniszter Dr. Kauffman György okl. tanár, a kolozsvári unitárius főtanoda volt helyettes tanárát, a fogarasi állami főgymnáziumhoz a XI. fizetési osztály második fokozatába, rendes tanárrá nevezték ki.

— **Katonáink a hadgyakorlaton.** A Kolozsvárt-állomásozó közös és honvédkatonaság a napokban utazik el a Marosvásárhely és Szászregén környékén tartandó őszi hadgyakorlatokra. Ma reggel ment el a vadászászlóalj legénysége és a tisztikar Torda felé. Holnap reggel követi őket az 51-ik gyalogezred legénysége és tisztikara a zenekarral együtt. E hó 21-én vonulnak el a honvédek szintén zenekarukkal. A katonaság szeptember közepén tér vissza Kolozsvárra.

— **István király ünnepély asztalára.** István király napján Kolozsvárt rendezendő ünnepély asztalára Léway János kolozsvári méssáros és hentes-mester, ki tegnap este 11 órakor érkezett haza Párisból,

egy sonkát és egy rud szalámit, az Erdélyi Pinceza Egylet pedig 25 buttelia finom bort ajánlott fel.

— **Czirkusz.** A csaknem fél hónap óta működő czirkusz, szombaton és vasárnap is telt nézőtér előtt működött. Az előadás érdekességét fokozta az új jockey, mister Allen Schawles, a ki a czirkusz czédulája szerint, ezelőtt Amerikában aratta diadalait. A czirkusz ujján érkezett tagja egyike a legjobb czirkuszi jockeyeknek, a kinek első felléptét a közönség tapssal és tetszéssel fogadta. Állandó tetszésben részesülnek még: a biciklista és az erőművészek. De érdekes látványossága a czirkusznak Leo, igazgató szépen idomított ponyjai és Moricz, az aporitorozó paripa. Leo igazgató, mint halljuk a szezon végét vendégserpeltetésekkel fogja érdekessé tenni.

— **Az életmentés jutalma.** Ványa Péter erdőfalvi illetőségű 30 éves napszámos át akart gázolni tegnap Kolozsvárt a Szamoson, a vasúti hid alatt. Az ár elsodorat Pétert s Bukra Lajos kirzabai utca 18. szám alatti lakó ifju hirtelen ledobta a ruháit és kihalászta Pétert, a kit azonban sem ő, sem a körülállók, sem a kihívott mentők nem tudtak életre hozni. Bukra Lajos a mikor öltözöködni kezdett, keserű resignációval tapasztalta, hogy a míg ő mentett, azalatt lábujzhevében volt ezüst órájától mentette meg valaki. Káros bántódik, rendőrség — keres.

— **Bárkába került Noé.** Fischman Noé 71 éves bukovinai kazár bejárta az országot s koldult és esalt. Az összegyűjtött pénzt a nála levő feladó venvények szerint Maggittán, Biharban, Halmiban, Ballán és Krasznán nagyobb összegekben adta postára bukovinai czimekre. Kolozsvárt is folytatta útjelmeit Noé, de itt rajta vesztett. A rendőrség bárkába tette és e bárkával uszni fog Bukovina felé. Tegnap is kéjutaztatott a rendőrség egy kazárt Bukovina felé, Körösmezőig.

— **Püspöki látogatás.** Dr. Bartók György ev. ref. püspök f. hó 19-én Beszterczére utazik az odaváló ev. ref. egyház meg látogatása céljából, 25-én pedig Szász-Czegőbe, hol a vidéki fiataltság az egyház építkezési költségei fedezése céljából batyus bált rendez. A püspök látogatás és fogadtatás részleteit a mult szombaton beszélték meg Fejérváry Jenő főgondnok házánál Sárvaron. Eszerint Dr. Bartók György ev. ref. püspök 18-án a délelőtti vonattal érkezik Somkerékre, a vasúti állomáshál az egyházmegye papsága fogadja Musnai esperes vezetés alatt, ugyanitt Gajzágó Vilmos bethleni főszolgabíró a járás nevében. Innen bevonulás Sárvarra Fehérvári J. egyházm. főgondnokhoz mint a hó a püspök főtartózkodása leend. E hó 19-én délelőtti 8 órakor indulás Beszterczére. Estére visszavonulás Sárvarra. 20-án Sárvarról indulás reggeli 7 órakor Brétére templomszentelésre, innen átmenet Szt.-Andrássra szintén templomszentelésre, hol az egyházmegye istentisztelet végzetével gróf Bethlen Pál főgondnok vezetés alatt fog tisztelegni. 24-én reggeli 7 órakor Sárvarról indulás Sz.-Ujós, Sz.-Máté meglátogatására, melyek után Sárvaron meghálás. Husz és 24-ike között meglátogatja M. Nemegeye és Taes községeket, 25-én Sárvarról reggeli 8 órakor torony és harangszentelésre Sz.-Czegőbe, itt istentisztelet, ebéd és végül a püspök elnöklelte alatt papi értekezlet lesz.

— **Czellővészlet.** Kolozsvár város főkapitánya közhíre teszi hogy a kolozsvári m. kir. 21-ik honvéd gyalogezred f. évi aug. hó 30-án az „Előlvölgy” határrendszében harcászatszerű czellővészletet tart. Erről a közönséget szerencsétlenségek kikerülése végett oly felhívással értesíti hogy az irt napon a megnevezett határrendszben való járástól magát tartsa távol.

— **Vasárnapi munkaszünet megszögi.** A kolozsvári rendőrség több külvárosi szatócsot nagyon érzékenyen megbüntettet a miatt, mert a vasárnapi munkaszünetet megszegték és a zárórák után is árultak. Jó lesz ezentul a szatócsoknak a vasárnapot megünnepelni és Isten tiszteletére szentelni.

— **Telefon Szolnok-Doboka megyében.** Szolnok-Doboka vármegye 70 ezer forintot szavazott meg az egész vármegyét behálózó telefonra. A költségeket a miniszter is jóváhagyta. A telefon hálózatot közlebből kiépítik és a megye főhelyét Deés városát az általános telefon hálózatba is belekapcsolják.

— **Párisi levél a kolozsvári kirándulókról.** A Párisba kirándult kolozsvári iparosok egyikétől levelet kaptunk. A levél elmondja, hogy már a második napot töltik Párisban. E hó 5-én reggel indultak Budapestről. Az államvasutak vadonát uj kocsikba tiltette őket. Bécsben azonban ki kellett szállani a tiszta szép kocsikból s az osztrák államasut társaság oly ronda és mocskos járművekbe tuszkolta őket be, hogy ruhájukat egészen beszenyezte a disznóolhoz hasonló kupé. Így jutottak el Münchenig. Itt 6-án 8 óráig kilenced óráig tartózkodtak s megleltették a várost és sok érdekes tapasztalatt szereztek.

Münchenben már ismét tiszta és kényelmes kocsikat adtak a 260 főre menő társaságnak, mely a bajorokat ezért megeléjezte.

Utközben számos nagyobb város közönsége előtte feltűnt a nagy társaság magyar volta. Az ily helyeken kitüntetésekkel fogadták és kendőket lóhogytak feléjük. Párisban a kormánybiztosság nevében Miklós Ödön nyug. államtitkár fogadta és folytón a kirándulók között tartózkodik.

A kolozsvári kirándulókat nagyon meglepte a kiállítás nagyszerűsége.

A magyar csoport felül mul minden eddigi látókat.

Egészen kiemelkedik a többi államok kiállítása közül.

A magyar kiállító első rangú érmeiket nyertek.

A kolozsvári iparosok közül is többeket kiuntettek.

Ezek névsorát holnap fogja tudatni a közlő, mert a díjak hivatalosan kihirdetve a levél feladás napján nem voltak.

A kolozsvári önálló mesterek közül Stekel József építész, Duhonyi Endre kárpitos, Lengyel Károly cipész, Benyovits István szíjgyártó tartózkodnak Párisban.

— **Nincz többé orfeum.** Bármennyire is igyekeztek némelyek az orfeumot a szétzúllástól megmenteni és az ellene irányuló tüntetéseket utcazi gyerkőcök éretlenségének dekálálni, azt megmenteni még sem sikerült. Még lapunk múlt szombatán kíváncsian kérdeztük, hogy mi lesz az orfeummal, ha megkezdődik a színház, s ma már megadhatjuk a feleletet, hogy semmi, mert hát nincs többé orfeum. Az ujljárj mulató alakjaiból eltűntek a fényképek s a hirdetések, benne pedig elhallgatott a német művészet elposványosodott muzsája. Lehetnek talán némelyek, kik sajnálják az orfeum lávázását, mert hát sok pezsgő folyt ottan, de mi és velünk sokan nem kesergünk és nem öltünk gyászruhát a zengeráj eme végromlásán.

— **Szegény külvárosiak.** Míg a belváros egyre csak szépül, fejlődik, utcazi kényelmek aszfalt gyalogjárókat nyerne, addig a szegény külvárosiaknak még csak az a szerencse sem adatik meg, hogy legalább gránit kockakövekből készült gyalogjárókat járassanak. Pedig hát ők is oly polgárai a szegény „kincses” Kolozsvárnak, mint éppen a belvárosiak. A belváros a modern fejlődéssel lépést tart, utcáin estenként a gázfény szórja szét világát, a külvárosokban pedig még a petróleum lámpa sem pislog mindenkor. Ehhez járul még az is, hogy helyeivel-közel nagy kátyuk tátonganak, melyek a gyatra világítás mellett a közbiztonságot veszélyeztetik. Azzal a kéréssel fordulnak a külvárosiak, lapunk utján, a nemes tanácsához, hogy a belvárosi rendezésnél kisselejezzék gránit kockakövekből járdáikat kijavíttatni s átjárókat készíttetni sziveskedjék. A külvárosiaknak e kérelmét ajánljuk a tanács figyelmébe, mert hát ők is adózó polgárai a városnak.

— **Szállítás a közös hadsereg részére.** A cs. és kir. közös hadügyminiszterium értesítette a kolozsvári kereskedelmi és ipar kamarát arról, hogy a közös hadsereg különböző fölszerelési cikkei nyilvános pályázat útján kívánja beszerezni. A pályázóknak ajánlataikhoz az illetékes kamarától nyert szállító képességi bizonyítványt, a felajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százalékos bánt pénzt kell csatolniuk. Az ajánlatok szabály szerint kiállítva legkésőbb f. évi október 10. nyújtandó be a kamarához. A szállítandó cikkek részletes jegyzéke és a feltételeket tartalmazó hirdetmény megtekinthető a kamara irodájában.

— **A vigéző Petőfi.** A mai kornem tudja követni a nemzet nagy prófétáit, költőit. Azt akarják tehát, hogy ők kulliganak azok után, a kik jñnem a hazával, csak a pénzzel törődnek. Akadnak kereskedő-czégek, a melyek nagy költőinket vigézőkké akarják törpíteni. Karczagról küldtek be hozzánk ilyen botrányos reklám-szöveget, a melylyel az ottani Steiner és Nuszbaum czég kínálgatja árúit:

„Talpra lányok, hi a haza!
Itt az idő, most, vagy soha!
Ruhát honnan vásároltok?
Ez a kérdés, válasszatok!
A magyarok Isténére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy ezentul csak
Steiner és Nuszbaumnál veszünk!

Ez a czég nem egyedül áll ezen a téren. Ismerünk ilyen reklámot is: „Agulárnak rendületlenül légy híve, oh magyar, valamint: „Isten áldd meg Agulárt.” Csodáljuk, hogy a hatóságok az ilyen rút és bárgyú reklám-vadászatot szó nélkül tűrik. Nemrégiben egyik jőzsefvárosi vendégloz koresmáját „A kedélyes apácához” czimezte. A rendőrség azonnal bevetette azt a czimtablát. Azt hisszük, hogy ily erélyes eljárásra szükség volna a magyar költőket meggyalázó kereskedőknél is. Vagy talán a hatóságok nem tudnák, ki volt Petőfi, Vörösmarty, Kölcsey?

— **Auerék végső küzdelme.** Végelkeseredésükben a legesufosabb hájszát indította Szegeden az osztrák Auer társasága fogyasztó közönség ellen. A vendéglobben és a kávéházakban, mint a „Szegedi Napló” jelenti, most már nemcsak a csillárokról szedik le az Auer égetket, hanem törvényt asszisztenciával még az éléskamráit is kinyitatták s megmozognak mindent, hogy meggyőződjének, vajon nem kapnak-e „strimflit”. Még a drótokat is elkobozzák. Szegeden két helyen is porul jártak, mert Kohl-féle izzótesteket foglaltak le, ezek pedig Magyarországon már szabadalmazva vannak. Ennek elárusítási jogát M. Ország és a Balkán félszigetre egy fővárosi gyógyszerész a Sándor téren vette át. Ezzel esendesen megindul az égerszágos konkurencia, a mit az „Ellenzék” már sok év óta sürget. A polgárság felszabadul egy osztrák társaság igazságtalan nyu-

zásá alól s a magyar bíróságoknak sem jut többé az a szárnalmas szerep, hogy a honpolgárok károsításával és zsákmányolásával szemben, az osztrákoknak adjon igazat.

— **Színházi hír.** Dr. Janovics Jenő és Barabás Ábel szombaton Kolozsvárról Szilásra, Bölöny József intendánshoz utaztak, a hová Stoll károly rendező Budapestről szintén leutazott, hogy színházi ügyekben tanácskozzanak. Hír szerint a színházi műsor megállapításán és bizonyos reform behozatalán tanácskoznak.

— **Darányi miniszter az „E. G. E.” elnökéhez,** az egylet által hozzáintézett üdvözlő felírra, Marienbadból a következő sürgőnyt küldötte:

„Az épp oly nagybecsű, mint lekötelező megemlékezést őszinte köszönettel vette s hálás érzelmeit az egyesület előtt tolmácsolni kéri Darányi Ignác.”

— **Levél az Eifel toronyról.** Az Ellenzékhez képes levelezőlap érkezett Párisból e hó 8-ik kelettel. Az Eifel toronyban adta fel egyik kiránduló: Stekel József kolozsvári építész. A levél 4 nap alatt tette meg a toronytól, Kolozsvárig az utat.

— **Értesítés:** A kolozsvári Munkás Dalegylet tagjai, valamint az érdeklődő közönség tisztelettel értesítetik, hogy a dalegylet ének gyakorló helyiségét a rom. káth. Liceumból áthelyezte Szentgyháza utca 27. szám alá, a Kolozsvári ált. munkás betegsegélyző egylet helyiségébe, a hol is Augusztus 1-sője óta, hetenkint egyszer és pedig szordán este 8-tól 10 óráig folynak az ének próbák, mely időben új tagok is felvétetnek. Esetleg előforduló temetésekre, a Dalegylet itt minden időben megrendelhető tek. Toth József pénztárnok urnál. Ez elnököség.

— **Hegedűs Loránd Háromszéken.** S.-Szt.-Györgyről írják: Hegedűs Loránd országgyűlési képviselő K.-Vásárhelyre érkezett. Több műhelyt látogatott meg s az egyes iparosoktól közvetlen meggyőződést szerzett arról, hogy minő hatással volt a székely kisparrá a romániai vámbábor. A kézdívasárhelyi iparosok, a kereskedelmi miniszter fiát mindenütt a legrokonszenvesebben fogadták s készségesen becsatolták rendelkezésére a szükséges adatokat. A képviselő innen elutazott a romániai híres Szalancz fürdő meglatogatására.

— **Gyanus üzlet.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara biztos helyről tett értesítés alapján figyelmezteti az érdeklődőket, hogy Athenében közlebről egy nagyon gyanus ügynöki és bizományi üzlet keletkezett, Czimét megtudhatni a kamara irodájában.

— **Faanyagok szállítása a m. kir. államvasutak részére.** A kolozsvári keresk. és iparkamara köztudomásra hozza, hogy a m. á. v. Budapest-balpári üzletvezetősége f. évi 28240—1. sz. átiratával a vonalán szükséges palya fentartási faanyagok szállítására 1901—1903 évre pályázatot hirdetett. Pályázati határidő 1900 szeptember 10. Bővebb felvilágosítás a kamara irodájában nyerhető, a hol a pályázati feltételek is megtekinthetők.

— **Művész-estély Deésen.** Zilahi Gyula a budapesti nemzeti színház tagja tegnapielőtt este művész-estélyt tartott Deésen, a vármegyebáz diszteremben, nagy számú és díszes közönség jelenlétében. Monológokat, magánjeleneteket adott elő, melyek az ő szerzetreméltó művészi egyénisége által teljesen lekötötték a közönség figyelmét. Előadott egy modern műjátékot is, s ebben imitátori ügyességét mutatta be, habár az efajta előadáshoz elegendő terjedelmű organummal nem bír. Fűszerezte előadását Gabányi és Zilahinak a Föld és Népei című humorisztikus felolvasásával és Kovács Pistike szavalatával, melyben a „90 nemes Budára” tart című költeményt variálta úgy, a mint azt nagy trémájában és zavarában a meglehetősen bárgyú Pistike, az osztályos tanuló variálhatta. A közönséget mindkét darabbal folytonos derűltésben tartotta.

A rendezés körül br. Bornemissza főispán fáradozott és áldozott, hogy annál több jusson a jótékony célra, mely kettős volt: felét kapta a jövedelemnek az Országos Tanító Egyesület háza, a másik felét a Szolnok Doboka megyei tanító egyesületnek a tanítói házában szervezendő szoba-alapítványra.

Több, mint 100—100 korona jutott egynek, míg a művész-csopán szerény kész kiadásait fedeztette a jövedelemből mintegy 60 koronával. Nagyon szép Zilahitól, hogy ilyen fáradságos utat és nehéz munkát végzett, megelőgedve a szellemi sikerrel, mi a mai világban ritkaság-szamba megy.

Estély után a Hungária-szálló éttermében társas vacsorára gyűltek sokan, hol vig hangulat mellett telt az idő.

— **Határrendezés.** A székelyföldi vármegyei határán elvonuló és Oláhországgal szomszédos határoszlopok felállítására kiküldött vegyes bizottság Csikvármegye részéről a szükséges munkálatokat befejezte. Most Háromszék vármegye területén kezdették meg a határjelzést. A vármegye képviselőiben Vajna Miklós főjegyző van kiküldve. A bizottság serényen fog haladni munkájával, mert Háromszék határán a közlekedési utak jobbák és a határoszlopok is közelebb vannak, de azért az egész munka végleges befejezése csak a késő ősze várható.

— **Molnár Domokosné** a mérai tűzkárosultak javára 2 koronát, az oroszhegyi szerencsétlenek részére szintén 2 koronát küldött.

— **Javító és pótló érettségi vizsgálatok** az ev. ref. főgymnásiumokban végzett tanulókkal a kolozsvári ev. ref. főgymnásiumban tartatnak meg 1900. évi szeptember hó 15-én. Javító érettségi vizsgálat-

ra az érettségi bizonyítvány benyújtása mellett jelentkezni lehet szept. 12-ig; pótló és teljes érettségi vizsgálatra a keresztlevelel és az I—VIII. osztálybeli összes bizonyítványok benyújtása mellett jelentkezhetni lehet aug. hó végéig. Jelentkezések a kolozsvári ref. főgymnásium igazgatóságához intézendők.

— **Kimutatás.** A felszámolás alatt levő Erdélyi Pincez Egylet bortermelői szövetkezete vagyon kimutatása 1900 Julius hó 1-én. Vagyon: Küntlevő követelések: 101585 Kr. 66 fill., készpénz 175 kr. 14 fill. Összes vagyon 101760 kr. 80 fill. Teher: Üzleti tartozások: 2195 kr. 08 fill. Marad mint tiszta vagyon 99565 kr. 72 fill., mely összegből azonban körülbelől csak 16000 korona tekinthető feltétlenül józnak. A felszámoló bizottság.

— **Eljegyzés.** Puskás Béla szép kedves és bájos leányát Marikát eljegyezte Zakariás Aladár csász. kir. főhadnagy, dr. Zakariás József szamosújvári orvos fia.

— **Véres aratás.** Mecsér község lakosait véres eset tartja izgalomban, melynek Bádi András odaváló gazda ember esett áldozatul. Bádi ugyanis gabonáinak a learatására úgy szerződött az aratóival, hogy azok a termés 12-ik részét kapják munkadíj fejében. A cseplést tegnapelőtt fejezték be s Bádi ki is adta a követelt részt, a mit azonban az aratók nem fogadtak el, mert nagyon szemtelenségnek találták. Ezért azt követelték, hogy a gazda rostálassa ki a gabonát és abból adja ki a részt. Bádít, mire az viszont arczult ítűtte Györgyre. Erre az aratók megrohanták Bádít s vasvillákkal leverték. A mint a cseleedség észrevette, hogy a sérültségekben mi történik, gazdjuk segítségére futottak, de az aratók ezeket is megtámadták, mire aztán valóságos harc fejlődött ki. Pásztor István bérsgazda és Suták Ferenc arató halva maradtak a csatatéren, Bádít még élve szállították be a tanyaúra, de rövid kínkodás után ez is meghalt. A csendőrség elfogta a gyilkos aratókat s a vizsgálobró megérkezéséig Mecsér községkahnál tartják őket őrizet alatt.

— **Szlávy József temetése.** Zsitva-Ujfaluból jelentik: Szlávy József koronórt szombaton délután temették el ünnepi gyászpompával a zsitva-ujfalusi temetőben. A végtségességre megjelent a képviselőház és főrendiház küldöttsége, az előbbinek élén Perczel Dezső elnök, a kormány képviselőiben Gulner Gyula, Gromon Dezső és nemeskéri Kiss Pál államtitkárok, továbbá Bánffy Dezső báró főudvarmester, Radvánszky Géza báró koronabíró, Szmracsányi tábornok, Szapáry Gyula gróf vezetése alatt a magyar földhitelezintez tizenegye tagu küldöttsége. Nyitra-megye is nagy küldöttséggel volt képviselve. A gyászszertartást nagy segédlettel Bende nyitrai püspök végezte.

— **Kereskedelmi kongresszus.** A Miskolcra f. évi szeptember 16. 17-én tartandó harmadik s mindenképen nagyszabásúnak ígérkező, országos kereskedő-gyűlés napirendje véglegesen meg van állapítva a következőkben: A kereskedők orsz. szervezeteinek magalkotása, előadó Sándor Pál (Budapest. Kereskedelmi szerződés és autonóm vámtarifa, Matlekovics Sándor (Budapest). Adóreform, dr. Szentpáli István (Miskolcz). Hazai ipar fejlesztése, Gelléri Mór és Koos Soma. Polgári peres eljárás reformja, dr. Schreyer Jakab (Budapest). Csödttörvény revíziója, dr. Glüksthal Samu (Budapest). Kereskedelmi képviselet a parlamentben, Auer Robert (Budapest). Fogyasztási szövetkezetek, előadó Guttman Miksa (Budapest). A napirend tárgyait illető indíványok sürgősen küldendők be, hogy kinyomatás iránt kellő időben lehessen intézkedni. A hazai kis és közepkereskedők szokásos orsz. gyűlésüket nem tartják meg, hanem csatlakoztak a miskolci kongresszushoz, mely ekként igazi kifejezője leendő a magyar kereskedővilág törekvéseinek. A részvételre való jelentkezés e hó 15-én jár le. A bejelentés a kongresszusi bizottsághoz Miskolcra intézendő. A bizottság a jelentkezőknek az összes nyomtatványokat megküldi s a hazai vasutakon mérsékelt díjért való utazásra szóló igazolványt.

— **A halálbüntetés.** A monzai dráma hatása alatt ismét nagy vitaközsás indult meg arról a kérdéssről, hogy helyes dolog volt-e a halálbüntetést némely országban megszüntetni. Az általános iszonyat, melyet Umberto király meggyilkolása keltett, természetesen a halálbüntetés híveinek kedvez, de még olyanok is, a kik valamikor a halálbüntetés eltörlése mellett voltak, most visszaállítását követelik. Ezek között van Pessina római egyetemi tanár, a legelőz olasz kriminalisták egyike is, a ki valamikor a halálbüntetés ellen agtált, most pedig mellette nyilatkozik.

— **Pikáns tárgyalás.** Egy párisi bíróság nagyon érdekes perben hozott tegnap ítéletet. A per története az, hogy egy igen előkelő párisi hölgy kottákat vásárolván egy zenemű-kereskedésben. távozása előtt odaszólt a fiatal segédnek: — Mielőtt elmennék, adjon még ide valamit... „Egy csokót...”

A fiatal ember óvatosan körültekint, aztán odaugrik és megcsókolja a kedves nevű. Nagy láma, veszekedés, a segédet kidobják. — végre bíróság elő kerül a dolog. A hölgy erőszakkal vádolja a fiatal embert: ő egy zeneművet kért és az egész durván állótele, megcsókolta. A fiatal ur félreértésre hivatkozott — és a bíróság el is fogadta védekezését.

— **Tizenkétezer kíváncsi.** A magyar királyi központi statisztikai hivatal kiadásában megjelenő „Statisztikai Havi Közlemények” most megjelent füzetében adatok szerint ez évi június hó folyamán a szorosan vett Magyarországon (Fiumével) 9113 utat adtak ki. — Legtöbb utatvált Zemplén (1908). Brassó (785), Csik (635), Sáros (606), Szeben (557), Háromszék (490), Bács-Bodrog (353), Szepes (345), Ung (341), Nagy-Küküllő (303), Abauj-Torna (249), Bereg (197), Torontál (176), Máramaros (162), Fogaras (142), Szabolcs (124), Gömör (112), Krassó-Szörény (108), Udvarhely (104), Tolna (96), és Trencsén (93) vármegyékbeli: Budapest székesfő-

városi (400), végül Pancsova (204), Versecz (46) és Ujvidék (37) törvényhatósági városokbeli illetőségi egyének részére adatott ki. — Az utalevelek legnagyobb része Amerikába (3578), általában Európába (2768), Romániába (2675) és Oroszországba (86) szökött. — A Horvát-Szlavonországokban kiadott utalevelek száma 2041 volt, melyek legnagyobb része Bosznia-Hercegovinába (678) Amerikábn (449), általában Európába (394) és Szerbiába (114), valamint a többi, illetőleg két vagy több Balkán államba szökött.

— **Követelgység minendűt Emkegyjűtöt.**

Gyászrovat.

Kethely Ernő IV. éves jogász. életének 22-iki évében, folyó hó 11-én Sz. Somlyon meghalt.

Jótekonyság.

Felűlitzések kimutatása az 1900. június 30-án tartott „Dal- és zeneestélyen.” Magyar kir. államvasutak igazgatósága Budapest 100 korona, gr. Bély Akos főispán és Török Sándor főmérnök 10—10 kor., MÁV. altiszt kör, Bihar-Szilágyi olajipar r. t., Hosszú Jenő mérnök Brassó, Tamos László mf. Prakfalu 6—6 kor., Aradi János gyár-igazg., Lucs András, Gátfalvi Henrik 5—5 kor., Székely Miklós gyógyszer., Kóváry László M.-Vásárhely, Bavuch Jeremiás, Keis Dániel. Balogh Jánosné. Braum M., özv. Bain Achilesné, Gönczy Sámuel, dr. Akontz Károly 4—4 kor., Melitskó Frigyes felügyelő, Birač Dusan mérnök Debrecezen 3—3 kor., Balogh János felügyelő, Révffy Lajos posta főnök, Viola Albert, Boér Sándorné, Lázár András Brassó, Cseh Ferencz, Sári Istvánné, Ammerling Ede, Alexy Györgyné, Klein István, Papp János 2—2 kor., Stempel Károly, Pautussek József, Albrecht Lajos, Máthé József mérnök, Gotthard Márton, Papp Károly, Bayer Ferencz, Bauer Lipót, Szabados János, Skach Henrik, Kaszó Desső, Doroughy András 1—1 kor., Spielmann Gyula és Zalahán László 40—40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a szamosújvári takarékpénztár részvényirtasaság 1900 július havi forgalmáról.

Bevételek: Pénztárátmozatal 15326 korona 62 fillér. Betétek 36446 kor. 30 fill. Kamatok 7172 kor. 16 fill. Váltak 160835 kor. 80 fill. Kötvények 4365 kor. 90 fill. Jelzalog kölcsön 1100 kor. Betét más pénzintézetnél 36000 kor. Beszedési illelők 5 kor. 15 fill. Összesen: 261251 kor. 93 fillér. — Kiadások: Betétek 60059 kor. 58 fill. Kamatok 36 kor. Váltak 144904 kor. 90 fill. Kötvények 1320 kor. Jelzalog kölcsön 4260 kor. Betét más intézetnél 40000 kor. Tisztviselők fizetése 803 kor. 32 fill. Irodai szükségletekre 62 kor. 78 fill. Betét kamatadóra 3015 kor. 74 fill. Oszalétra 220 kor. Pénztár maradvány 6605 kor. 25 fill. Összesen: 261251 kor. 93 fi.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabonaárak a következők voltak:

Buza métermázsánként	6 frt 40 6.—.
Rozs	5 frt 10 5.50.
Zab	4 frt 20 4.50.
Árpa	5 frt 50 6.—.
Kukuricza	5 frt 50 6.20.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósítási és sürgöny-levelei.

A munkások és a kath. egyház jubileuma.

Budapest, aug. 13.

Az esztorgomi ünnep rendezőségének az a megállapodása, a melylyel a bányamunkások védegyeletének az ünnepélyben való részvételét elutasította, kellemetlen feltűnést keltett a munkásnép köreiben. A védegyelet eddig semmiféle szociáldemokrata agitációban részt nem vett, sőt a nemzeti demokrata munkáspárt és az országos nemzeti szövetség támogatásával főképpen azért alakult, hogy elejét vegye a bányászok között már-már megkezdett szociáldemokrata terjeszkedésnek. Egy kisebb szabász sztrájkmozgalma ugyan volt a tavasszal, de ez egyáltalán nem mondható szociáldemokrata jellegűnek. A védegyeletnek az ünnepről való elutasítását nagy öröme szolgált a szociáldemokrata párt vezetőinek, mert egy hatalmas ütökártyához jutott a bányamunkások között a védegyelettel szemben.

Szállítások a hadsereg részére.

Budapest, aug. 13.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdeklét köröket, hogy a közös hadügyminiszter a nyilvános verseny útján beszerzendő egyruházati és felszerelési cikkek szállítására, valamint a kisiparosoknak fenn-tartott bórneműek (szíjgyártó, nyerges-

árak, lábbelik) szállítására pályázatot hirdetett, a mely a kamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető. A honvédelmi miniszter pedig a honvédség részére szükséges vászonból és gyapotszövetből készitendő ruházati felszerelési és ágynemű-cikkeknek, továbbá az ehhez való anyagoknak, ezenkívül pedig a posztból és posztoszerű gyapjuszövetből készitendő cikkeknek és ehhez való anyagoknak a szállítására hirdetett pályázatot, a melynek tételei szintén a kamara irodájában tekinthetők meg.

Rómából.

Róma, aug. 12.

Tegnap este fél 10 órakor óriási néptömegűt kísérve mintegy 100 római és vidéki egyelet tagjaiból álló imponzáns menet vonult a Quirinál elé, hogy a királyi pár előtt loyaltitásuknak lelkes kifejezést adjanak. Az egész uton, a melyen a menet elvonult, az ablakok ki voltak világítva. Ma helyezik el a Pantheonban minden ünnepiességnélkül azt a koporsót, a melyben Umberto király holtteste nyugszik.

Róma, aug. 13.

A Tribuna szerint Brescinél, Quintavallónál és Lannernél rendkívül fontos iratokat foglaltak le, a melyek alkalmasak arra, hogy teljes felvilágosítást adjanak az összeesküvés felől. Bresci még mindig cinikusan viselkedik.

A tapolcazi választás.

Tapolca, aug. 13.

A helyi függetlenségi párt tegnap felszólította dr. Mol ár Akos budapesti ügyvédet, a ki tudvalevőleg Nemes-Ócsán csak egy szavazattal bukott el, hogy vállalja el a kerületben a jelölést. Dr. Molnár egyrészt az idő rövidsége, másrészt a néppárt agitációja következtében ez idő szerint a jelölést nem fogadta el.

Hajók összeütközése.

Páris, aug. 13.

A haditengerészeti miniszterhez érkezett taviatart szerint a „Fraume” torpedóuzzó Cap-St.-Vincent mellett összeütközött az „Erenus” pánczélos hajóval.

A legénységnek csak egy része menekült meg.

A Temps jelentése szerint az összeütközés Trafalgare előtt történt.

A torpedóuzzó azonnal elsüllyedt. A 5 tisztből és 48 matrózból csak 4 embert sikerült megmenteni.

Vonatok összeütközése.

Róma, aug. 13.

Róma közelében a Salvárió hídon két vonat összeütközött. Többen meghaltak. Eddig 6 halott.

A bur-angol háboru.

A Timesnek jelentik: Corrington tábornokot, ki Eland-vert felmenteni akarta, a burok megverték.

NYILTTÉR.

Eladó egy új ház,

mely áll 4 szoba, konyha, kamara, fürdő-szoba, vízvezeték és csatorná-zással ellátva a belvárosban nagyon előnyös feltételek mellett.

Értekezhetni lehet Páris-utca 8. szám alatt.

2—3

Természetes

PARÁDI ARSEN

és vastartalmu könnyen emészthető

Gyógyforrás Specificum.

Legelőkelőbb orvosi szaktekinélyek által rendelve: sápkór, vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbajoknál, valamint görvéllykóros esetekben.

Gróf Károlyi Mihály, uradalmi felügyelője Parád.

Egy postaláda 7 palaczk parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postállomásaira 5 korona 80 fillértért bérmentesen szállít.

Főraktár: Édeskuty L. Budapest cs. és kir. udvari szállító

V., Erzsébet-tér 8. sz.

Kapható minden gyógytárban és megbízható gyógyszerkereskedésben.

Sz. 42,952—1900. I.

769. 1—1.

Ajánlati versenytárgyalási hirdetmény és feltételek.

A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság köz-
hírré teszi, hogy a Kolozsvár szab. kir. város te-
rületén fekvő, a kir. kincstár tulajdonát képező
„Sigmond Testvérek”-féle ipari szeszfőzde, a mely-
nek részére 10164 hectoliter törzs contingens van
kiosztva, a hozzátartozó épületekkel és felszerelés-
sel együtt az 1900 év szeptember hó 1-ső nap-
jától 1093 év augusztus hó 31 ik napjáig terjedő
három szesztermelési évre, esetleg több évre is,
nyilvános ajánlati tárgyalás útján haszonbérbe
adatik oly módon, hogy ha a harmadik évben
eltérő intézkedés nem tétetik a szerződés egy évi
felmondás mellett további szesztermelési évekre is
megkötöttnek tekintendő.

Részt venni kívánók a következőket vegyék
tudomásul:

1. A haszonbérbe vételi ajánlatok írásban és
zárt borítékban a kolozsvári m. kir. pénzügyigaz-
gatósághoz intézendők — hol is azok 1900. évi
augusztus hó 22. napján délelőtti 11 óráig elfo-
gadtnak, a midőn az ez időpontig beérkezett és
az alábbiak szerint kellőképpen felszerelt ajánlatok
a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében bi-
zottságilag felbontatnak és tartalmuk jegyzékbe
vétetik.

2. Szóbeli ajánlatok csak a zárt írásbeli aján-
latok felbontására kitűzött határidőt egy órával
megelőző időpontig fogadtnak el a kolozsvári
kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében az
igazgató vagy helyettese által, mely alkalommal
az ajánlatok egész terjedelemben azonnal jegyző-
könyvbe foglalandók s az ügyiratokhoz csato-
landók.

3. Ajánlatot tehetnek, kik törvény szerint ter-
hes szerződések kötésére személyes képességgel
bírnak.

4. A ki más nevében tesz szóbeli ajánlatot,
köteles kir. közjegyző által hitelesített meghatal-
mazással igazolni, hogy az ajánlattételre, valamint
esetleg a szerződés aláírására fel van hatalmazva.

5. Ha a bérleményt többben, vagy egy tár-
saság vállalja el, a haszonbéri szerződés feltéte-
leinek megtartása iránt mindnyájan, egyik a má-
sikért, kész fizető kötelezettséget vállálnak és a
szerződésből származó követelésekre vagy az eset-
leg általuk okozott károkra nézve a kincstárral
szemben egyetemleges felelősséggel tartoznak.

6. Ha a társbérlet valamelyike elhalna vagy
csödbe esnék, vagy valamely nyereségvágyból
eredő büntett, illetve vétség miatt jogerejűleg el-
ítéltenék vagy jogerejűleg vád alá helyeztetnék:
a kir. kincstár jogosítva van az illető tagnak a
bérletből való kizárásával a többiekkel szemben
a szerződést változatlanul fentartani vagy pedig
a szerződést az összes bérlettel szemben azon-
al megszüntetnek tekinteni.

7. Ajánlattevők kötelesek ajánlataikhoz bánat-
pénzzel (5000) ötezer koronát készpénzben vagy
államkötvényekben, vagy pedig a fennálló sza-
bályrendeletek értelmében bánatpénzzel elfogad-
ható, a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyammal,
ha pedig ez a névértéken felül lenne csakis a
névérték erejéig számbavehető egyéb értékpapi-
rokban mellékelni, illetve ajánlataikhoz készpénz-
ben vagy a most említett értékekben letett bánat-
pénzről szóló adóhivatali elismervényt csatolni.

8. A kitűzött határidő leteltével a zárt írás-
beli ajánlatok a bizottság által nyilvánosan fel-
bontatnak és a szóbeli ajánlatokról felvett jegy-
zőkönyvek felolvastatnak; a legkedvezőbb ajánla-
tot tevő által bánatpénzzel letett összeg, illetve
értékek visszatartatnak, a többi ajánlattevő bánat-
pénzének visszaadása, illetve visszaküldése iránt
pedig legott intézkedés fog tétetni, kivéve, ha a
legkedvezőbb ajánlatnak elfogadása bármely ok-
ból kétes, mely esetben a következő legkedvezőbb
ajánlatot tevő bánatpénze is vissza fog tartatni.

9. Az írásbeli ajánlatokban az ajánlott ösz-
szeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

10. Az írásbeli ajánlat, a mely egy koronás
bélyeggel ellátandó, következőképpen szerkesztendő:
„En alólirott a kir. kincstár tulajdonát képező
„Sigmond Testvérek”-féle Kolozsvári ipari szesz-
főzde és tartozékainak évi haszonbérbe fejében
..... koronát, szóval koronát ajánlok fel
azzal a kijelentéssel, hogy az ajánlati és bérleti
feltételeket ismerem, azoknak magamat minden-
ben alávetem és jelen ajánlatomért az idezárt ...
koronából, illetve ... korona értékű értékpapi-
rokból álló bánatpénzzel kezkeskedem.

Kelt: stb.

11. Az írásbeli ajánlatok az ajánlati tárgya-
lás megkezdésére fennebb kitűzött időpontig va-
gyis folyó évi augusztus hó 22 d. e. 11 óráig
lepecsételve a kolozsvári kir. pénzügyigazgatóság
főnökének adandók át; illetve küldendő meg, a
később átadott vagy postán később érkezett aján-
latok figyelembe nem vétetnek.

12. A legkedvezőbb ajánlat elfogadása a m.
kir. pénzügyminiszterium jóváhagyásának fentar-
tásával történik és a haszonbéri szerződéssel vál-
latt kötelezettség a legkedvezőbb ajánlat tevőjére
nézve illetve a 8-ik pontban említett esetben a
következő legkedvezőbb ajánlat tevőjére nézve

ajánlatának beadásával, a kincstárra nézve azon-
ban csak a jóváhagyás iránti értesítés kézbesité-
sével áll be.

13. A haszonbéri szerződés jóváhagyása iránti
értesítvény kézbesítése után 8 nap alatt, de min-
denesetre a bérlemény tényleges átvétele előtt a
bérlet köteles az egyévi haszonbér egynegyed ré-
szét készpénzben vagy értékpapírokban a 7. pont
utmutatása szerint bérleti biztosítékul lefizetni —
vagy pedig a pénzügyi hatóság által elfogadható-
nak talált jelzálogi biztosítékot nyújtani, illetőleg
letett bánatpénzét megfelelőleg kiegészíteni.

14. A haszonbéri szerződést, valamint a bér-
let kezdetén felveendő leltárt, a mennyiben a bér-
bevevő nős, annak házastársa is aláírni tartozik,
ha pedig haszonbérbe vevő a bérfolyam alatt
lépne házasságra, neje tartozik ezen szerződést a
házasság megkötésétől számított négy hét alatt
aláírni. Ha a haszonbérbe vevő házastársa az alá-
írást megtagadná, a haszonbérbe vevő nem ve-
zetetik be a haszonbérletbe, ha pedig bármilyen mó-
don már a bérlemény használatában volna, ab-
ból sommás uton kimozdítatik s ellene a szer-
ződés-szegés esetére kikötött eljárás fog alkal-
maztatni.

15. Határozottan kiemeltetik, hogy a szesz-
gyár oly állapotban adatik át, a minő állapotban
az folyó évi szeptember hó 1-én leend s a kincstár
semminemű javításokat vagy beruházásokat nem
teszt.

16. Végül kikötetik, hogy a tüzkár biztosí-
tás bérbevevő által eszközözendő; a bérlet a biz-
tosítási bárczát e magy. kir. pénzügyigazgatóság-
nak átadni és az illető biztosítási intézeteknél ki-
eszközölni köteles, hogy tüzkár esetében a kár-
összeg csak a kincstárnak fizethető ki, mely kö-
rülmény az intézetek könyveiben előjegyzendő.

A bérlet köteles az államkincstár által a bér-
szerződés megkötése, illetve jóváhagyása előtt ne-
talan fizetett biztosítási díjat az államkincstárnak
rövid határidőn belül megtéríteni.

A többi részletes bérleti feltétel és a haszon-
bérlethez tartozó felszerelésekről összeállított ki-
mutatás a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság
irodavezetőjénél a szokásos hivatalos órákban
megtekinthető.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság.
Kolozsvárt, 1900 évi augusztus hó 9-én.

727—1900.

774. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvári kir.
törvényszék 1900 évi 3790. sz. végzésével Dr. Vámos Henrik
ügyvéd által képviselt Dozza és Vadnai felperes részére Zobázt
Ferencz alperes ellen 206 kor. s jár. erejéig elrendelt kielégí-
tési végrehajtás folytán alperesektől 1900. május hó 2. napján
felül foglalt és 682 kor. becsült ingóságokra a Kolozsvár városi
kir. járásbírósa V. I. 64212—1900 sz. végzésével az árverés
elrendeltetvén, annak a fizetések betudásával 206 kor. tőke,
ennek 1900. évi február hó 18 napjától járó 6 százalék
kamatai, és eddig összesen 74 kor. 06 filérben bíróság már
megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, sánczalja utca 23.
szám alatt leendő foganatosítására határidőül **1900. évi aug.
hó 14. napján d. e. 10 óráig** tűztetik ki, mikor a bíróságilag
lefoglalt butorok, és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek
készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfo-
gnak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elővezendő ingóságok
vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez
tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban esz-
közöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem
tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alól-
irt kiküldöttnek vagy írásban beadni; vagy pedig szóval be-
jelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság táblá-
ján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi augusztus hó 3.

Pap Jenő
kir. bír. végrehajtó.

A kolozsvári járás főszolgabírájától.

Sz. 3670—900.

764. 3—3.

Pályázati hirdetés.

Kolozsvármegye kolozsvári járásában ürese-
desben levő magyar-ujfalusi körorvosi állásra
ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen körorvosi állás javadalmazása évi 1400
kor. fizetés 300 korona lak-pénz és 300 korona
utátalány.

A közegészségügyi kör székhelye, melyhez
20 község tartozik: Magyar-Ujfalú.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni
óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérésüket
hozzám f. évi szept. hó 1. napjáig annál is in-
kább adják be, mivel a később beérkezetteket
figyelembe venni nem fogom.

A választást M.-Ujfalú községben folyó évi
szept. hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor fogom
megtartani.

Kolozsvárt, 1900 évi jul. hó 18.

Hankó Veress Károly,
főszolgabíró.

▶▶▶ Pártoljuk a hazai ipart. ◀◀◀

Hazai gyártmányu

nyers- és vízmentes

takaróponyvák,

kender- jutazsákok és dohányzsinegek

legolcsóbban beszerezhetők:

Büchler Sámuel

gyári raktárában

Budapesten, V. Szabadságtér 7. szám.

Nyomatott Magyar Mihalj nyomdájában, Kolozsvárt.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárában
Kolozsvárt, **Unió-utca 20. sz.**
(Redontul szemben)
állandóan 300—400 darab kályha kész-
telben van, melyek egy szépség mint
műtősek tekintetében felülmúlhatatlanok
s az eddig teljesített nagyobb megbi-
zasok teljes biztosítékot nyújtanak arra,
hogy a nagyközönség további megbi-
zasai is ép úgy mint azelőtt a legna-
gyobb szaktérleten és pontossággal mel-
lett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos
Gyár-utca 8. szám.

elvállal mindenféle asztalos
munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:

kitűnő minőségű, gőzben

szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II.
helyre kedvező föltételekkel
nyerhető. Fővilágosítást ad szí-
vességből **Gerő A.** volt tktári
igazgató Budapest VII. Nefeletis-
utca 8. szám.

„Municipia“

kiadóhivatala az összes községi
és közigazgatási nyomtatványok,
könyv-, papír- és irodaszerek
legnagyobb raktára **Budapest,**
VII. Kerespesi-ut 12. szám. Nagy
képes árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

Klaszovitt György

szíji- és nyereggártó

Kolozsvárt, Unió-utca 2.

Ajánlja mindennemű finom
bőráru-czikket, utazó, lovagló-
és kocsi-czikket minden ki-
vitelben. — Nagy raktár, szolid
árak mellett.

DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan
teljesít mindenféle
Lakatos munkákat,
saját szabadalmazott ablak-
záróit szellőző készülékkel,
függöny-horgait különösen
ajánlja.

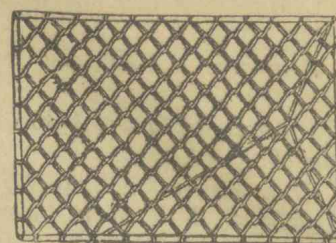
Jóka-utca 12. szám.

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent
czimbalomiskolából 1 hét alatt
tanító segélye nélkül megtanul
czimbalmozni bárki, melyet üz-
letemben vásárolt czimbalomhoz
ingyen adok. Budapest, VIII.
Röck Szilárd-utca 3. szám. —
Czimbalomokról képes árjegyzék
ingyen.

Első egyedüli magyar *zongora-
gyáros Thék Endre,* főraktára:
Budapest, Üllői-ut 66. a gyár-
ban; fiókraktára: Kolozsváron,
Unió-utca 12., **Farkas Ödön**
igazgatójánál.

Jó munkáért kitüntető!

Leber Gyula első erdélyi
sodronyszöve
fonat- és szitaáru gyára Kolozsvárt
Torda-utca.

Unio-utca ujdön- sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és alud-
tej csarnokomból házhoz száll-
lítok megrendelés folytán jéggel
együtt a fenti cikkekkel.
Szíves rendeléseket kér: **Pén-
tek J.-né** tejszárma tulajdonos.

A Széchenyitér 30. szám alatt több uri lakás kiadó.

Bármikor beköltözhető.

A vashid mellett Benigni-palotában II. em.
okt. 1-től **egy szép uri lakás** kiadó.
Értekezhetni az iparosok hitelszövetkezeténél
főter 23. szám. 770. 2—3.

**Erdélyi vörös asztali, csemege és ne-
mes charbenet borok**
TEUTSCH B. JÓZSEF cs. és kir. udvari
szállító segessvári pinczéből mindenütt
kaphatók.

Egész hordó vételnél közvetlenül Segesvar-
ról lesz elszállítva.

Kéretik a czégnomattal ellatott eredeti du-
gaszolásra figyelemmel lenni. 659.12—14
Kolozsvári főraktára: **Segesváry és Társai**

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt.

Első utazás Savoyában és a Mont-Blanc-on.

(1900. aug. 12—18-ig.)

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel
9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10
óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek **20** kr. Tanulók, gyer-
mekek és katonák (örmmestertől lefelé) számára **10** kr.

Kiváló tisztelettel

740. 5—0.

az igazgatóság.

Hírdetések

a legolcsóbb árban
felvételnek e lap kiadóhivatalában!!